

HOTĂRÂREA CURȚII
DIN 30 IANUARIE 1974¹

E. Kampffmeyer
împotriva
Einfuhr- und Vorratsstelle für Getreide und Futtermittel
(cerere pentru pronunțarea unei hotărâri preliminare,
formulată de Verwaltungsgericht Frankfurt)

Cauza 158/73

În cauza 158/73

având ca obiect o cerere adresată Curții, în temeiul articolului 177 din Tratatul CEE, de către Verwaltungsgericht din Frankfurt pe Main pentru pronunțarea, în litigiul pendinte în fața acestei instanțe între

E. KAMPFFMEYER, Hamburg,

și

EINFUHR-UND VORRATSSTELLE FÜR GETREIDE UND FUTTERMITTEL, Frankfurt pe Main,

a unei hotărâri preliminare privind interpretarea Regulamentului nr. 1373/70 al Comisiei din 10 iulie 1970 privind normele de aplicare a regimului certificatelor de import, de export și de fixare în avans pentru produsele agricole care fac obiectul unui regim de prețuri unic (JO L 158, 20 iulie 1970, p. 1)

CURTEA,

constituită din R. Lecourt, președinte, M. Sørensen, președinte de cameră, R. Monaco, J. Mertens de Wilmars, P. Pescatore, H. Kutscher și C. Ó Dálaigh (raportor), judecători,

avocat general: J. P. Warner

grefier: A. Van Houtte

pronunță prezenta

HOTĂRÂRE

1. Întrucât prin ordonanța din 27 iunie 1973, primită la grefă la 7 august 1973, Verwaltungsgericht din Frankfurt pe Main a adresat Curții de Justiție, în conformitate cu articolul 177 din Tratatul CEE, mai multe întrebări privind interpretarea Regulamentului nr. 1373/70 al Comisiei din 10 iulie 1970 privind normele de aplicare a regimului certificatelor de import, de export și de fixare în avans pentru produsele agricole care fac obiectul unui regim de prețuri unic (JO L 158, 20 iulie 1970, p. 1),

întrucât acțiunea principală are ca obiect exercitarea unei căi de atac împotriva declarației de pierdere a unei garanții, având o valoare corespunzătoare cantităților de țărâțe neimportante de reclamanta în acțiunea principală, pe motiv că pierderea unui

¹ Limba de procedură: germana.

certificat de import, în urma unei expedieri care nu s-a realizat prin scrisoare recomandată, nu constituie un caz de forță majoră, riscul acestei pierderi trebuind să fie suportat de beneficiarul acestui certificat;

2. întrucât Regulamentul de bază nr. 120/67 al Consiliului din 13 iunie 1967 (JO 117, 19 iunie 1967, p. 2269) privind organizarea comună a piețelor în sectorul cerealelor, prezintă în al treisprezecelea considerent că „autoritățile competente trebuie să poată urmări în permanență circulația schimburilor comerciale, pentru a putea aprecia evoluția pieței și pentru a aplica măsurile necesare prevăzute de acest regulament”;

întrucât articolul 12 din același regulament prevede că „orice import în Comunitate sau orice export în afara acesteia... este supus prezentării unui certificat de import sau de export... a cărui emitere... este subordonată constituirii unei garanții care asigură realizarea angajamentului de a importa sau de a exporta în cursul perioadei de valabilitate a certificatului, și care este executată complet sau parțial în cazul în care operațiunea nu este realizată în acest termen sau este realizată parțial”;

Cu privire la prima întrebare

3. Întrucât prima întrebare adresată a fost dacă articolul 2 alineatul (1) prima teză, coroborat cu articolul 15 alineatul (4) din Regulamentul nr. 1373/70/CEE al Comisiei trebuie să fie interpretate în sensul că pierderea unui certificat de import implică nu numai decăderea din dreptul de a importa, dar și din obligația de a face acest lucru, având drept consecință faptul că trebuie restituită garanția sau dacă trebuie considerat că în caz de pierdere a certificatului de import, dreptul de a importa dispare, dar obligația de a importa subsistă și, prin urmare, garanția rămâne executată;
4. întrucât articolul 2 alineatul (1) din Regulamentul de punere în aplicare nr. 1373/70 prevede că „certificatul de import... autorizează și obligă... la importul..., în temeiul certificatului, a unei cantități nete din respectivul produs pe parcursul perioadei de valabilitate a acestui certificat....”;

întrucât articolul 15 alineatul (2) prevede că „restituirea garanției este subordonată prezentării dovezii... în ceea ce privește importul, a îndeplinirii formalităților vamale”;

întrucât alineatul (4) din același articol prevede că „în caz de pierdere a certificatului sau a extrasului de certificat, organismele emitente pot, cu titlu excepțional, să elibereze persoanei interesate un duplicat al acestor documente... (care nu pot fi prezentate) în scopul realizării operațiunilor de import...”;

întrucât în sensul articolului 16 alineatul (2) primul paragraf, „atunci când obligația de a importa sau de a exporta nu a fost îndeplinită, garanția este executată”;

întrucât, cu toate acestea, articolul 18 alineatul (1) prevede că „atunci când importul sau exportul nu poate fi efectuat pe parcursul perioadei de valabilitate a certificatului, ca urmare a unui caz de forță majoră, statul membru emitent al certificatului decide, la cererea titularului, fie anularea obligației de import sau de export, garanția fiind restituită, fie prelungirea perioadei de valabilitate a certificatului cu o perioadă considerată necesară, având în vedere circumstanțele invocate...”;

5. întrucât din aceste dispoziții rezultă că sistemul de garanții este destinat să asigure realizarea importurilor și a exporturilor pentru care au fost solicitate certificatele, pentru

a garanta, atât Comunității, cât și statelor membre, o cunoaștere exactă a tranzacțiilor preconizate;

întrucât în prezența obligației impuse statelor membre prin articolul 12 din Regulamentul de bază nr. 120/67, de a elibera certificate de import sau de export oricărei persoane interesate, orice previziune ar fi lipsită de semnificație în cazul în care certificatele nu ar impune beneficiarilor obligația de a acționa în consecință;

întrucât sistemul stabilit în temeiul principiilor Regulamentului de bază nr. 120/67, prin Regulamentul de punere în aplicare nr. 1373/70, urmărește scutirea operatorilor economici de angajamentul acestora numai în cazurile în care operațiunea de import sau de export nu a putut fi realizată pe parcursul perioadei de valabilitate a certificatului, ca urmare a unui caz de forță majoră;

6. întrucât este necesar, prin urmare, să se răspundă la prima întrebare că articolul 2 alineatul (1) și articolul 15 alineatul (4) din Regulamentul (CEE) nr. 1373/70 al Comisiei nu trebuie să fie interpretate în sensul că pierderea unui certificat de import conduce la încetarea de drept a obligației de a importa, obligație impusă de emiterea acestuia;

Cu privire la prima parte a celei de-a doua întrebări

7. Întrucât prin prima parte a celei de-a doua întrebări se dorește să se afle dacă pierderea certificatului constituie un caz de forță majoră, în sensul articolului 18 din Regulamentul nr. 1373/70 al Comisiei;
8. întrucât noțiunea de forță majoră nu are un conținut identic în diferitele ramuri ale dreptului și în diversele domenii de aplicare, semnificația acestei noțiuni trebuie să fie stabilită în funcție de cadrul legal în care aceasta intervine;

întrucât, în consecință, interpretarea noțiunii de forță majoră folosită de regulamentul în litigiu trebuie să țină seama de natura specială a raporturilor de drept public între importatori și administrația națională, precum și de obiectivele acestui regulament;

întrucât din aceste obiective, precum și din actualele dispoziții ale regulamentelor în cauză rezultă că noțiunea de forță majoră nu este limitată la cea de imposibilitate absolută;

9. întrucât interesul public, care necesită o previziune cât mai exactă posibil a evoluției importurilor în fiecare stat membru și justifică depunerea unei garanții pentru acordarea unei autorizații de a importa, trebuie să fie conciliat cu necesitatea, rezultând de asemenea din interesul public, de a nu crea bariere în calea comerțului între state prin obligații prea rigide;

întrucât riscul pierderii garanției urmărește să încurajeze importatorii beneficiari ai autorizației să respecte obligația de a importa și de a asigura astfel previziunea exactă a evoluției importurilor, cerută de interesul general menționat anterior;

întrucât rezultă că, în principiu, importatorul care a depus toate diligențele normale este scutit de obligația de a importa în cazul în care circumstanțe pe care nu le poate controla fac imposibilă realizarea importului în termenul stabilit;

10. Întrucât este necesar, prin urmare, să se răspundă la prima parte a celei de-a doua întrebări că pierderea unui asemenea certificat de import reprezintă un caz de forță majoră, în sensul articolului 18 din Regulamentul nr. 1373/70 atunci când aceasta intervine în pofida faptului că titularul certificatului și-a luat toate precauțiile care pot fi luate în mod obișnuit de un comerciant prudent și diligent;

Cu privire la a doua parte a celei de-a doua întrebări

11. Întrucât s-a întrebat ulterior dacă un comerciant care acționează cu diligența obișnuită își îndeplinește această obligație în cadrul activității sale în interiorul Comunității în cazul în care expediază un certificat printr-o scrisoare simplă;
12. Întrucât această întrebare urmărește stabilirea nivelului de diligență pe care se presupune că îl are un comerciant prudent și conștient;

Întrucât în absența unei dispoziții exprese de drept comunitar, este de competența instanței naționale să hotărască dacă, ținând seama de circumstanțele speței, un astfel de comerciant a depus sau nu toată diligența obișnuită;

Întrucât aceasta nu este o problemă de interpretare, ci de aplicare a legii, fiind de competența instanței naționale;

13. Întrucât este necesar, prin urmare, să se răspundă că instanța națională competentă are obligația să hotărască, după aprecierea tuturor circumstanțelor de fapt în care s-a aflat comerciantul, dacă titularul unui certificat a acționat ca un comerciant prudent și diligent;

Cu privire la a treia parte a celei de-a doua întrebări

14. Întrucât, în cele din urmă, s-a întrebat o cerere formulată în temeiul articolului 18 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1373/70 poate fi prezentată după expirarea perioadei de valabilitate a certificatului;
15. Întrucât dispozițiile articolului 18 alineatul (1) se referă la cererea de prelungire a perioadei de valabilitate a certificatului, precum și la cererea de anulare a obligației de a importa sau de a exporta și de restituire a garanției;

Întrucât același alineat prevede în mod expres că o asemenea prelungire poate fi acordată după expirarea valabilității certificatului, dar nu specifică nimic cu privire la cererea de anulare și de restituire a garanției;

Întrucât pierderea unui certificat poate interveni la o dată apropiată de expirarea termenului de valabilitate a acestui certificat, importatorul ar putea fi în imposibilitatea de a-și prezenta cererea înainte de expirarea acestui termen;

Întrucât, de asemenea, este posibil chiar ca importatorul să nu aibă cunoștință de eveniment decât după această dată;

Întrucât textul nu conține nicio prevedere cu privire la acest aspect, este posibil ca o asemenea cerere să fie prezentată după expirarea perioadei de valabilitate a certificatului;

16. întrucât, prin urmare, trebuie să se răspundă afirmativ la a treia parte a celei de-a doua întrebări;

Cu privire la cheltuielile de judecată

17. întrucât cheltuielile efectuate de Comisia Comunităților Europene, care a prezentat observații Curții, nu pot face obiectul unei rambursări și întrucât procedura are, în raport cu părțile din acțiunea principală, un caracter incidental față de procedura din fața instanței naționale, este de competența acestei instanțe să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată.

pentru aceste motive,

având în vedere actele de procedură;

după ascultarea raportului judecătorului raportor;

după ascultarea observațiilor orale prezentate de reclamanta în acțiunea principală și de Comisie;

după ascultarea concluziilor avocatului general;

având în vedere Tratatul de instituire a Comunității Economice Europene, în special articolul 177;

având în vedere Regulamentul (CEE) nr. 1373/70 al Comisiei din 10 iulie 1970, în special articolul 2 alineatul (1), articolul 15 alineatul (4) și articolul 18;

având în vedere Protocolul privind Statutul Curții de Justiție a Comunității Economice Europene, în special articolul 20;

având în vedere Regulamentul de procedură al Curții de Justiție a Comunităților Europene;

CURTEA,

pronunțându-se cu privire la întrebările care i-au fost adresate de către Verwaltungsgericht din Frankfurt pe Main prin ordonanța din 27 iunie 1973, hotărăște:

- 1. Articolul 2 alineatul (1) și articolul 15 alineatul (4) din Regulamentul (CEE) nr. 1373/70 al Comisiei nu trebuie să fie interpretate în sensul că pierderea unui certificat de import conduce la încetarea de drept a obligației de a importa, obligație impusă de emiterea acestuia;**
- 2. Pierderea unui certificat de import reprezintă un caz de forță majoră, în sensul articolului 18 din Regulamentul nr. 1373/70, atunci când aceasta intervine în pofida faptului că titularul certificatului și-a luat toate precauțiile care pot fi luate în mod obișnuit de un comerciant prudent și diligent;**
- 3. Instanța națională competentă are obligația să hotărască, după aprecierea tuturor circumstanțelor de fapt în care s-a aflat comerciantul, dacă titularul unui certificat a acționat ca un comerciant prudent și diligent;**
- 4. O cerere formulată în temeiul articolului 18 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1373/70 poate fi prezentată după expirarea perioadei de valabilitate a certificatului.**

Lecourt
Mertens de Wilmars

Sørensen
Pescatore

Monaco
Kutscher

Ó Dálaigh

Pronunțată în ședință publică la Luxemburg, 30 ianuarie 1974.

Grefier
A. Van Houtte

Președinte
R. Lecourt